

6. Vides aizsardzība

Akciju sabiedrības ieguldījums valsts enerģētikas attīstībā nerobežojas tikai ar klientu kvalitatīvu apkalpošanu. Sabiedrības uzdevums ir iekļauties ar Latvijas vides tiesību aktiem, ES un starptautisko līgumu prasībām saskaņotā attīstībā. Dabas resursu efektīva izmantošana, siltumenerģijas zudumu samazināšana, videi draudzīgu kurināmā veidu izmantošana, minimizējot kaitīguma risku, ir vistiešākais apliecinājums videi draudzīgas darbības nodrošināšanai.

Nepārtraukti un konsekventi tiek ierobežota siltumenerģijas avotu negatīvā ietekme uz vidi, mazinot piesārņojošo vielu emisiju. Kaitīgo vielu emisijas apjomi un siltumenerģijas avotu izmešu daudzuma dinamika atspoguļoti grafikos Nr.13 un Nr.14. Ir iegūti pozitīvi rezultāti no NO_x , SO_2 , V_2O_5 un cieto daļiņu izmešu samazinājuma (grafiks Nr.15), kā arī dabas resursu nodokļa maksājumos (grafiks Nr.16).

Nemot vērā, ka Rīgas pilsētā siltumapgādes alternatīvas izvēli nosaka gaisa piesārņojuma faktors, Rīgas domes Vides departamenta Dabas resursu pārvalde, sastādot gaisa piesārņojuma zonējuma karti Rīgas pilsētai, rekomendē samazināt gaisa piesārņojumu no stacionārajiem siltumenerģijas avotiem, veicot sekojošus pasākumus:

1) Teritorijās (Centra rajons, Sarkandaugava, Andrejsala, Eksportosta, Vējzaķu sala, Ūdrugrāvis, Pētersala, Stacijas laukums, Grīziņkalns, Vagonu parks, Dārziems, Jāņavārti), kur ar piesārņojošo vielu (NO_x) ir pārsniegts gaisa piesārņojuma pieļaujamais robežlielums ($60 \mu\text{g}/\text{m}^3$ un vairāk), aizliegts būvēt lokālās siltumapgādes avotus.

2) Tiks noteikts, kuri pirmās un otrās zonas gaisa piesārņojuma siltumapgādes avoti (Čiekurkalns, Rauna, Ķengarags, Jaunmilgrāvis, Zolitūde, Šampēteris, Krūzmuiža un Torņkalna teritorijas) tuvākajos gados būtu jālikvidē, pieslēdzot patērētājus centralizētās siltumapgādes sistēmai.

3) Siltumenerģijas patērētājiem, kuriem jābūt divpusējai siltumenerģijas piegādei (slimnicu un citu analogisku objektu siltumapgāde), atrodoties pēc gaisa piesārņojuma pirmajā un otrajā zonā, izmantot centralizētās siltumapgādes sistēmas siltumenerģiju kā pamatvariantu.

4) Lai nepieļautu gaisa piesārņojuma centru veidošanos, trešajā un ceturtajā zonā izvietotajiem stacionāriem siltumenerģijas avotiem saglabāt centralizēto un lokāli - centralizēto siltumapgādi.

Siltumcentrāļu rekonstrukcija, neefektīvu katlu māju slēgšana, cietā kurināmā katlu māju likvidācija un citi pasākumi a/s "Rīgas siltums" tiek veikti saskaņā ar Rīgas domes Vides departamenta rekomendācijām. Likvidēto katlu māju siltumenerģijas patērētājus nodrošina ar siltumenerģiju, pieslēdzot tos efektīvi strādājošiem avotiem vai būvējot jaunas automatizētas katlu mājas, kas samazina gaisa piesārņojumu. Ir paredzēta rekonstrukcija SC "Imanta", SC "Ziepniekkalns" un SC "Daugavgrīva", tai skaitā īstenojot koģenerāciju.

Pēc rekonstrukcijas būs iespējama šķeldas izmantošana SC "Ziepniekkalns", bet SC "Daugavgrīva" ir paredzēts šķeldas izmantošanas īpatnsva pieaugums kurināmā struktūrā.

6. Environment protection

Contribution made by the company to the development of the country's energy sector involves not only high quality service provided to the customers. The company's goal is to develop in compliance with Latvian Environment Acts and requirements of the EU and international contracts. Efficient utilization of nature resources, reduction of thermal energy losses, use of nature friendly fuel, so minimizing harm done to nature, is indicative of nature friendly performance of the company. The company is consistently eliminating negative effect to the nature by reducing emission of the polluting substances. Volume of polluting substances emission and emission from thermal energy resources dynamics is presented in Graph No. 13 and 14. We have achieved positive results in NO_x , SO_2 , V_2O_5 and solid part emission reduction (Graph No. 15), as well as in nature resources tax payment (Graph No. 16).

Considering the fact that Riga city energy supply option is determined by air pollution factor, Riga City Municipality Environment Department Nature Resource division, when preparing Riga city air pollution zoning map, recommends to reduce air pollution caused by fixed thermal energy sources, by performing the following:

1) to prohibit construction of local heat supply sources in sites, where the air pollution level is exceeded (NO_x $60 \mu\text{g}/\text{m}^3$ and more) (Central district, Sarkandaugava, Andrejsala, Vējzaķu isle, Ūdrugrāvis, Pētersala, Railway terminal square, Grīziņkalns, Vagonu parks, Dārziems, Jāņa vārti),

2) it will be decided which heat supply sources in air pollution zone 1 and zone 2 (Čiekurkalns, Rauna, Ķengarags, Jaunmilgrāvis, Zolitūde, Šampēteris, Krūzmuiža and territories of Torņkalns) are to be closed within next few years.

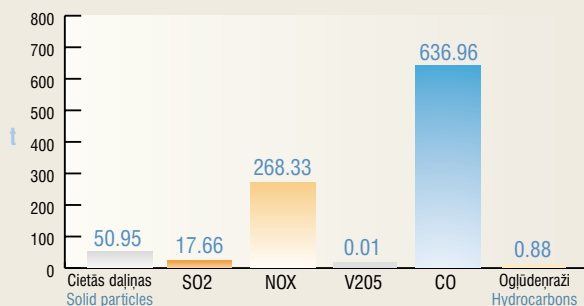
Consumers are to be connected to the district heating system, **3)** heat energy supplied by the district heating system is to be used as the basic option for those heat energy consumers, who are situated in air pollution zone 1 and zone 2 and require 2 source thermal energy supply (hospitals and similar institutions),

4) in order not to allow formation of air pollution centers from fixed heat energy sources situated in zone 3 and 4, to retain district heating and local district heating.

JSC "Rīgas siltums" performs reconstruction of heat plants, closing of inefficient boiler houses, liquidation of solid fuel boiler houses and other activities in compliance with recommendations of Riga City Council Environment Division. Heat energy consumers supplied with heat energy from the liquidated boiler houses are connected to efficiently operating sources or to new automated boiler houses, reducing air pollution. We are planning to reconstruct heat plants "Imanta", "Ziepniekkalns" and "Daugavgrīva", incl. applying combined heat and power, thus enabling utilization of wood chips in the heat plant "Ziepniekkalns". It is planned to increase proportion of wood chip utilization in the heat plant "Daugavgrīva".

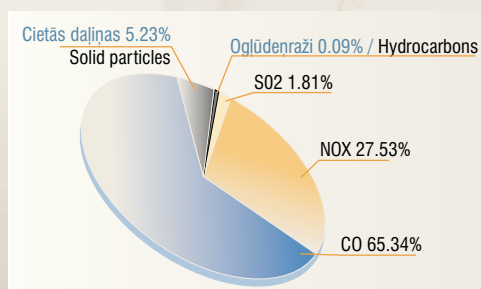
Grafiks Nr. 13 / Graph No 13

A/s Rīgas siltums" siltuma avotu izmeši 2000. g. / 2001. finanšu gadā (t)
Emissions from JSC "Rīgas siltums" owned heat plants in the fiscal year of 2000/2001

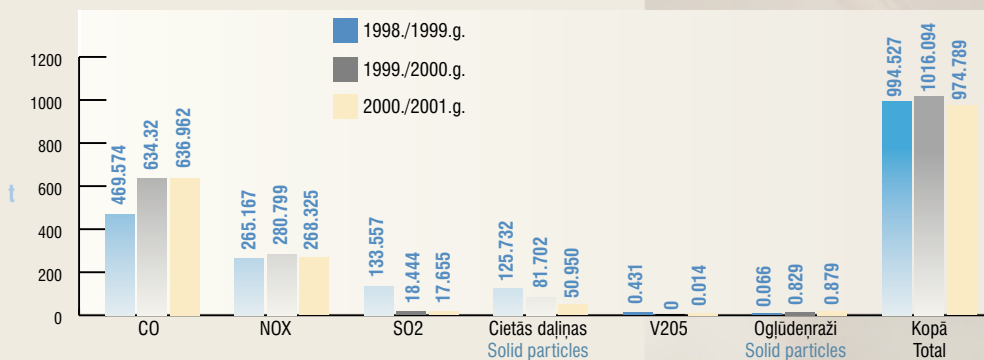
Grafiks Nr. 14 / Graph No 14

A/s "Rīgas siltums: siltuma avotu izmeši 2000./2001. finanšu gadā (%)
Emissions from JSC "Rīgas siltums" owned heat plants in the fiscal year of :

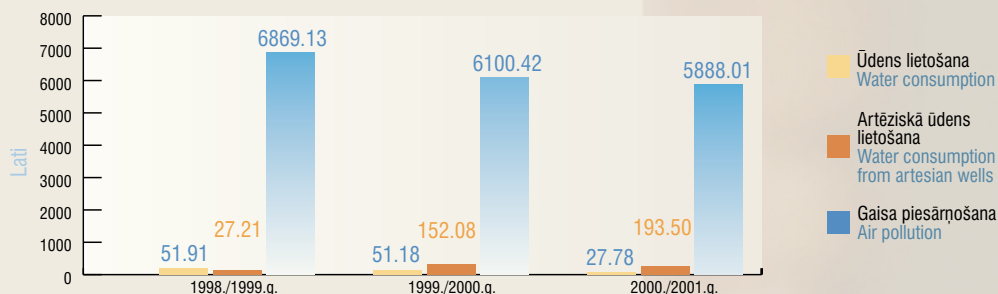
Grafiks Nr. 15 / Graph No 15

A/s Rīgas siltums" siltuma avotu izmešu daudzuma salīdzinājums 1998. g. līdz 2001. gadam
Emissions from JSC "Rīgas siltums" owned heat plants

Grafiks Nr. 16 / Graph No 16

Dabas resursu nodokļu nomaksas dinamika no 1998. g. līdz 2001. gadam
Environment taxes

7. Personāls

Sakarā ar centrālo siltumpunktu likvidāciju un neefektīvo katlu māju slēgšanu turpinājās darbinieku skaita optimizācija. Šī darba rezultātā četru pēdējo finansu gadu laikā no uzņēmuma pamatražošanas štatiem ir svitrotas 505 štata vietas, kas veido 26,6% personāla samazinājumu kopš akciju sabiedrības dibināšanas. Darbinieku skaita izmaiņas attēlotas grafikā Nr.17.

Gandrīz 2/3 akciju sabiedrības darbinieku ir strādnieki, to īpatsvars sakarā ar modernu tehnoloģiju ieviešanu pakāpeniski samazinās. Akciju sabiedrībā ir radītas personāla izaugsmes un pilnveidošanas iespējas atbilstoši sabiedrības attīstības stratēģiskām vajadzībām un mērķiem. Mācību centra laboratorija ir nokomplektēta ar modernu ISM mācību stendu un citām siltumapgādes sistēmās izmantojamām iekārtām, kas dod iespēju organizēt intensīvus kvalifikācijas celšanas kursus speciālistiem un strādniekiem.

2000./2001. finansu gadā būtiski paplašinājās Mācību centra darbība. Tā organizētās lekcijas, seminārus, atestācijas un kvalifikācijas celšanas kursus a/s "Rīgas siltums" darbinieki apmeklēja par 1,7 reizēm vairāk nekā iepriekšējā finansu gadā. A/s "Rīgas siltums" Mācību centrs uzņēmuma darbiniekiem organizēja trīs līmeņu kvalifikācijas celšanas kursus: augstākie kvalifikācijas celšanas kursi vadītājiem un speciālistiem; vidējā posma vadītāju kvalifikācijas celšanas kursi speciālistiem, meistariem un siltumenerģētikas tehniķiem; strādnieku kvalifikācijas celšanas kursi siltumiekārtu atslēdzniekiem, metinātājiem u.c.

Pagājušajā finansu gadā visbiežāk tika organizēti kvalifikācijas celšanas kursi ēku individuālo siltuma mezglu (ISM) apgūšanai. Šie kursi notika mācību laboratorijā, izmantojot ISM stendu. Kursus apmeklēja 436 a/s "Rīgas siltums" darbinieki. Šis kvalifikācijas celšanas kurss tika piedāvāts arī a/s "Rīgas siltums" klientiem un citiem siltumapgādes uzņēmumiem. Tos apmeklēja 70 interesenti no citiem uzņēmumiem un organizācijām. Kvalifikācijas celšanas kursu dalībnieku skaita izmaiņas gadu griezumā attēlotas grafikā Nr.18.

Lai nodrošinātu a/s "Rīgas siltums" personāla zināšanu pārbaudi, pagājušā finansu gadā tika organizēta plānveida tīklu rajonu vadītāju un to vietnieku, apakšvienību vadītāju, sadales un maģistrālo tīklu meistaru, kā arī atslēdznieku, atestācija. Kopā atestācijā piedalījās 288 uzņēmuma dalībnieki.

7. Personnel

Due to liquidation of block substations and closing of inefficient boiler houses, personnel number optimization process was continued. During last four financial years due to this process the staff was reduced by 550 employees, which constitutes 26.6 % of staff reduction since the establishment of the company. Change in the staff number is presented in Graph No. 17.

Almost 2/3 of the staff are workers, this proportion gradually decreases due to introduction of modern technologies. The company offers its' staff growth opportunities which correspond to company's development strategic need and goals. Training laboratory is equipped with a modern ISM training stand and other equipment used in heat supply systems, thus enabling to organize intensive qualification raising courses for specialists and workers.

The Training center considerably expanded its' activities in the financial year 2000/2001. Attendance of lectures, seminars, certification courses and qualification raising courses increased 1.7 times in comparison with the previous financial year.

The Training center of the JSC "Rīgas siltums" organized three level qualification raising courses: high-level qualification raising courses for managers and specialists, medium management qualification raising courses for specialists, headmen and technical staff, qualification raising courses for heat equipment locksmiths, welders, etc.

The most frequently organized courses during the previous financial year were qualification-raising courses for ISM operating. These courses were held in the training laboratory by using the ISM training stand. 436 employees of the company attended the courses, as well as 70 interested persons from other enterprises. Dynamics of number of qualification raising courses is presented in Graph No. 18.

In order to test knowledge of the staff, the company performed planned certification of network district heads, their deputies, heads of sub-divisions, headmen of distribution and main networks, locksmiths in the previous financial year. 288 employees of the company attended the certification.

Lai uzlabotu strādājošo darba apstākļus, tika veikti darba higiēniskie mērījumi ražošanas objektos. Visi uzņēmumā strādājošie ir nodrošināti ar bezmaksas darba apģērbiem, apaviem un individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, t.sk. darbam ar azbestu, vienlaicīgi organizējot arī apģērbu ķīmisko tīrīšanu un remontu.

Tiek turpināts iepriekšējos gados uzsāktais darbs pie personāla vakcinācijas. Uzņēmuma vadības un darbinieku intereses un mērķi sociālajā sfērā ir saskaņoti un noteikti Darba līgumā.

Akciju sabiedrība darbinieku darba samaksu nosaka "Darba samaksas nolikums". Rūpējoties par saviem darbiniekiem ne tikai drošības un individuālo garantiju, bet arī konkurētspējīga atalgojuma jomā, akciju sabiedrība atrod iespējas ikgadējam algu paaugstinājumam, daļēji kompensējot reālās algas kritumu inflācijas dēļ.

In order to improve working conditions, sanitary monitoring was performed.

All employees are provided with free-of-charge coveralls, footwear and individual protection means, e.g., for work with asbestos. Dry cleaning and repair of clothes is provided.

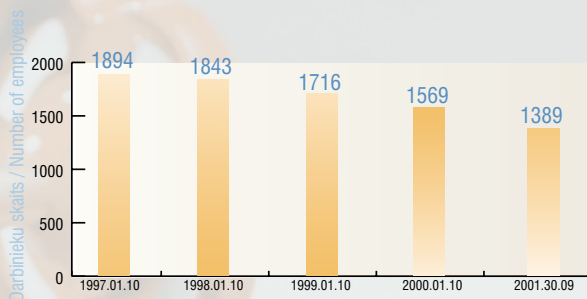
Interests and goals in the social sphere of management and employees of the company are agreed upon and stated in Labor agreement. Salary of the employees of the company is governed by "Salary Regulations".

While taking care of its employees not only in the sphere of security and individual guarantees, but also in the field of competitive salary, the company finds means for annual salary increase, so partially remunerating decrease of the actual salary caused by inflation.

Grafiks Nr. 17 / Graph No 17

A/s Rigas siltums" pamatražošanā nodarbināto skaita izmaiņas 1997. g. līdz 2000.g. finansu gadam

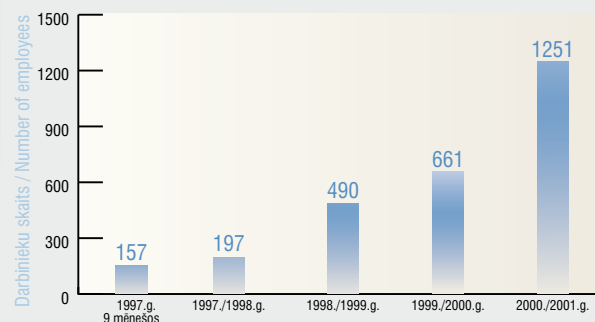
Number of employees in basic production

Grafiks Nr. 18 / Graph No 18

Kvalifikācijas celšana

Number of employees involved in qualification rising training program

8. Informatīvā nodrošinājuma sistēma

Būtiskas izmaiņas darba organizācijā, uzskaites un uzņēmuma struktūras pilnveidošanā veicināja grāmatvedības un uzņēmuma menedžmenta programpaketes SAP R/3 ieviešana a/s "Rīgas siltums" 1997.gada oktobrī. Pašreiz funkcionē SAP R/3 programmas moduļi: finansu vadība, materiālu vadība, kontroļings, pamatlīdzekļu vadība, personāla vadība, naudas līdzekļu vadība. Katram no tiem ir noteikta standarta programmatūra un pamatprocesi. A/s "Rīgas siltums" informatīvā nodrošinājuma sistēmas risinājumi nodrošināja iespēju vienlaicīgi apstrādāt datus visiem SAP R/3 un integrēto datorsistēmu lietotājiem, jo tika izveidota nepātraukta informācijas plūsma starp dažādām struktūrvienībām, tā nodrošinot vienotu informācijas aprites vidi visā uzņēmumā.

Uzlabojot vienoto informācijas vidi, 2000./2001. finansu gadā visi datoru telefona tīkla savienojumi tika aizstāti ar moderniem radiolinka slēgumiem. Tika turpināta datortīkla modernizācija.

Lai palielinātu iekšējā datortīkla ātrdarbību un drošību, a/s "Rīgas siltums" daļa esošo serveru ir nomainīti pret jaudīgākiem. Modernizēts arī datortīkls Cēsu ielā 3a 1. korpusā dispečeru dienestā un 2. korpusā, kā arī administratīvajā ēkā 1. tīklu rajonā.

Papildināta mērītāju datu sistēma (MDS), kas tagad dod papildus iespēju reālajā laika režīmā nolasīt parametrus no attālinātiem objektiem. Pašlaik reālā laika režīms ir realizēts datu pārraidei no SC "Imanta", SC "Vecmilgrāvis", SC "Zasulauks", SC "Ziepniekkalns", pārsūkņēšanas stacijas PSS-2. Pie MDS sāks pieslēgt arī individuālos siltuma mezglus (ISM). Tika izveidoti informācijas uzkrājēji objektos, kuros nevarēja nodrošināt pietiekoši biežu datu nolasīšanu. Šis pasākumu komplekss nodrošina

informācijas ātrāku apstrādi, tūlītēju lēmumu pieņemšanu kritisku situāciju gadījumos. Sistēmai MDS pieslēgti vairāki jauni objekti, t.sk. arī jaunās automatizētās gāzes katlu mājas. Tā rezultātā Dispečeru dienesti saņem ne tikai operatīvu informāciju, bet arī signālu par avārijām, kurš automātiski tiek pārsūtīts

uz atbildīgās personas peidžeri vai mobilo telefonu.

Tika pabeigta arī pirmā distances vadības sistēma, kas ļauj no centrālā dispečeru dienesta veikt aizbīdņu atvēršanu vai aizvēršanu siltumkamerās un aizbīdņu leņķa stāvokļa kontroli.

Siltumkameru vadīšanai un informācijas apmaiņai tiek izmantots radiokanāls. Ar informāciju par laika apstākļiem a/s "Rīgas siltums" Dispečeru dienestu operatīvi nodrošina meteostacija SC "Imanta", kurā realizētā programma dod iespēju iegūt operatīvo informāciju par temperatūrām, vēja ātrumu un virzienu, atmosfēras spiedienu, rasas punktu u.c. parametrus.

Tika uzsākta elektroniskā dokumentu arhīva programmas izveidošana, kuru plānots pabeigt nākošajā finansu gadā.

8. Information maintenance system

Introduction of accounting and management system SAP R/3 in October 1997 contributed to work organization, accounting and company structure development of JSC "Rīgas siltums". The following SAP R/3 program modules are functioning currently: finance management, material management, controlling, fixed asset management, human resources management and funds management, each of them having standard software and procedures. JSC "Rīgas siltums" information maintenance system provided facility of simultaneous data processing for all SAP R/3 and integrated computer-based system users, as a constant information flow between different structural units was established. Due to this process an integrated information circulation within the entire company was ensured.

By improving the information circulation setting, all computer telephone network connections were replaced by modern radio-links during the financial year 2000/2001. Modernization of computer network was continued.

In order to increase speed and security of the internal computer network, part of servers in JSC "Rīgas siltums" have been replaced by more powerful ones. Dispatcher service computer network in building No.1 and No. 2 in Cēsu Street, as well as in the administration building in the 1st network district have been modernized as well.

Measurement data system (MDS) has been updated, ensuring the possibility to read parameters from remote objects in real time. Datatransfer in on-line mode is ensured from heat plants "Imanta", "Vecmilgrāvis", "Zasulauks", "Ziepniekkalns" and pumping station PSS-2. The company has started to connect individual substations to MDS. Information storing equipment was installed in objects, where sufficiently frequent data reading was not ensured.

All these activities provide timely data processing, immediate decision taking in crucial situations. Several new objects, including the new automated gas boiler houses, have been connected to MDS system.

In addition to prompt information the dispatcher service receives also emergency signals, which are automatically transferred to the pager or cellular phone of the person in charge.

The first remote control system has been also installed, enabling to open or shut valves in heat chambers or to control valves angle from the central dispatcher service. Operation of heat chambers and information exchange is ensured through radio channel.

Weather-station "Imanta" provides the Dispatcher service of JSC "Rīgas siltums" with information on weather conditions. The installed program enables to receive prompt information on temperature, speed and direction of the wind, atmosphere pressure, dew-point and other parameters. Introduction of electronic document archiving program has been started.

We are planning to finish it during the next financial year.

9. Sadarbība ar masu informācijas līdzekļiem

A/s "Rīgas siltums" pārskata periodā pastiprināta uzmanība tika veltīta sabiedriskajām attiecībām, sniedzot aktuālu informāciju ne tikai preseī, bet arī a/s "Rīgas siltums" klientiem.

Ņemot vērā to, ka pēdējos gados pasaulē un arī Latvijā strauji pieaug interneta lietotāju skaits, a/s "Rīgas siltums" ir veltījusi lielāku uzmanību savas interneta mājas lapas (www.rs.lv) pilnveidošanā. Uzņēmums radīja jauna dizaina mājas lapu, tādējādi dodot iespēju klientiem saņemt nepastarpinātu informāciju par uzņēmuma aktualitātēm.

Pilnīgi izmainīta lapas funkcionalitāte - tā pārveidota no vienkāršas uzņēmuma vizītkartes par informatīvi izglītojošu mediju, ko uzņēmums izmanto kā saziņas līdzekli ar klientiem. Mājas lapa informē klientu par aktuālām tēmām un izskaidro siltumapgādes procesa tehnoloģisko izmaiņu nepieciešamību. A/s "Rīgas siltums" mājas lapā var uzzināt pēdējos aktuālos notikumus un problēmas uzņēmuma darbībā. Mājas lapā tiek iekļauta informācija ne tikai klientiem, bet arī sadarbības partneriem un uzņēmumiem, kuri varētu kļūt par a/s partneriem. Aktuālākās ziņas par uzņēmumā notiekošo tiek publicētas sadaļā "Jaunami". Īpaši aktuāla šī sadaļa bija remontu sezonas laikā, kad patērētāji internetā varēja uzzināt par plānotajiem siltumenerģijas pārtraukumiem un satiksmes ierobežojumiem Rīgas ielās, tādējādi laicīgi plānojot savus ikdienas darbus.

Lai sniegtu nepastarpinātu informāciju, tika ieviests bezmaksas Klientu palīdzības dienesta tālruņa numurs 8 000 090, vienlaikus organizējot šī dienesta reklāmas kampaņas presē un televīzijā. Remontu sezonas laikā tika veikta minētā tālruņa numura reklāmas kampaņa, informējot, ka šis dienests zinās visu par plānotajiem un jau esošajiem siltumenerģijas piegādes atslēgumiem, kā arī satiksmes ierobežojumiem Rīgas ielās. Turpinājās jau iepriekšējos gados aizsāktā sekmīgā sadarbība ar masu informācijas līdzekļiem, skaidrojot siltumapgādes specifiku un operatīvi atbildot uz žurnālistu jautājumiem. Nereti žurnālistu uzdotie jautājumi neskar tieši a/s "Rīgas siltums" darbību, bet gan siltumapgādes biznesu kopumā, tiek lūgtas konsultācijas dažādos jautājumos.

Ņemot vērā iepriekšējo gadu pieredzi, masu informācijas līdzekļu pārstāvji jau laikus tiek informēti par apkures sezonas uzsākšanas nosacījumiem, remontdarbu plāniem, centrālās siltumapgādes rehabilitācijas programmas gaitu u.c. Šādas sadarbības rezultātā ir būtiski mazināties kritisku publikāciju skaits masu informācijas līdzekļos.

9. Cooperation with mass media

During this reporting year JSC "Rīgas siltums" paid increasing attention to public relations, by providing actual information to the press and clients of the company.

Considering increasing number of internet users in the world and Latvia especially, the company has given full attention to updating its home page (www.rs.lv). The design of the home page was improved, so enabling the customers to receive direct updated information.

The function of the page has been totally changed - it was transformed from an ordinary business card of a company into an informative educational media, used by the company as means of communication with its customers.

The home page provides information on topical themes and explains necessity of technological changes in heat supply process. One can get information on latest events and problems in action of the company there. The home page provides information to company's clients, as well as to partners and potential partners. Latest news of the company is published in "News" chapter. This information was of utmost importance during repair period, when the consumers were able to learn in the Internet about the planned heat supply interruptions and traffic flow restrictions in streets of Riga, so being able to plan their day.

In order to provide direct information, a toll free line 8 000 090 for Client support was introduced, supported by advertising campaign in the press and radio. The toll free line was advertised during the repair period, informing people that this service possesses full information on planned and current heat supply interruptions, as well as traffic flow restriction in streets of Riga.

Fruitful cooperation with mass media, started during the previous years, was continued, by explaining specificity of heat supply. Questions asked by journalists are often not connected with activities of JSC "Rīgas siltums" in particular, but the heat supply business as a whole. Journalists are also interested in receiving consultations regarding different issues.

Considering experience gained during previous years, representatives of mass media are timely informed on heat season starting conditions, planned repair works, process of centralized heat supply rehabilitation program, etc. Due to such cooperation numbers of criticizing publications in mass media has considerably decreased.

10. Galveno finanšu rādītāju novērtējums

Gada pārskata sagatavošanas pamati

Akciju sabiedrības gada pārskats ir sagatavots saskaņā ar Latvijas Republikas likumu "Par uzņēmumu gada pārskatiem" un likumu "Par grāmatvedību". Pārskats aptver periodu no 2000. gada 1. oktobra līdz 2001. gada 30. septembrim. No kalendārā gada atšķirīgo periodu noteica a/s "Rīgas siltums" akcionāru pilnsapulce 1997. gada 4. septembrī, reģistrējot to Latvijas Republikas uzņēmumu reģistrā. Balances rādītāji ir aplūkoti salīdzinājumā ar attiecīgo iepriekšējā gada periodu. Gada pārskatā par naudas vienību un vērtības mēru ir lietota Latvijas Republikas naudas vienība - lats.

Ilgtermiņa ieguldījumi

Nemateriālie ieguldījumi ir uzskaitīti to iegādes vērtībā. Amortizācija tiek aprēķināta visā to lietderīgās izmantošanas laikā, kas ir no 5 līdz 10 gadiem, izmantojot lineāro metodi. Pamatlīdzekļi ir uzskaitīti vērtībā, kāda tiem noteikta ieguldījumu brīdī, pamatojoties uz neatkarīgu Latvijas ekspertu vērtējumu, un to nolietojums tiek aprēķināts visā pamatlīdzekļu lietderīgās izmantošanas laikā, izmantojot lineāro metodi.

Ilgtermiņa finanšu ieguldījumos ietilpst finanšu lizinga ilgtermiņa prasības saistībā ar individuālajiem siltummezgliem (ISM), kas finanšu lizinga ietvaros nodoti namu pārvaldēm un citiem siltumenerģijas patērētājiem. ISM lizinga periods ir līdz desmit gadiem, izmantojot 9,5% gada procentu likmi.

Finanšu lizinga prasības ir sadalītas ilgtermiņa un īstermiņa daļās un atspoguļotas bilancē, neieskaitot procentu ieņēmumus un nodokļus. 2001. gada 30. septembrī neatmaksātās finanšu lizinga prasības bija 3,983 milj. latu apmērā, t.sk. prasību īstermiņa daļa 760 tūkst. latu apmērā.

Apgrozāmie līdzekļi

Krājumi ir uzskaitīti pašizmaksas vērtībā. Pašizmaksa tiek noteikta pēc vidējās svērtās metodes. Materiālos un izejvielas ietilpst galvenokārt katlu māju un sadales tīklu uzturēšanas materiāli. Izmaksas tiek noteiktas, pamatojoties uz faktiski saņemtajiem rēķiniem. Bojātos krājumus vai krājumus, kuriem nav noieta, noraksta vai pārdod. Krājumu atlikumi pārbaudīti gada inventarizācijā.

Debitoru parādi tiek atspoguļoti to neto realizācijas vērtībā, no pilnās parādu summas atskaitot uzkrājumus šaubīgiem debitoriem.

10. Evaluation of main financial indices

Legal framework of the Annual report

The Annual Report of the company is prepared in conformity with the Republic of Latvia Law "On Annual Reports of Enterprises" and "On Accounting". The financial statement presents the period from October 1, 2000 to September 30, 2001. The deviation from the calendar year was approved at the shareholders' meeting on September 4, 1997, and registered with the Republic of Latvia Enterprise Register. Balance showings are presented in comparison with the respective period of the last year. The Republic of Latvia currency unit - Latvian lat is taken as a currency unit and measure of value in the Annual Report.

Long-term assets

Intangible assets are recorded at cost. Depreciation is calculated within the whole effective usage time of 5 to 10 years by using the straight-line method.

Tangible fixed assets are stated at contributed value, based on a valuation made by independent Latvian valuers using the straight-line method and are depreciated over the effective usage time of the asset.

Long-term assets are composed of long-term leasing claims related to Individual substations, which have been handed over to house managers' offices and other thermal energy consumers under leasing terms. Individual substation leasing period is up to 10 years, bearing interest at 9.5% per annum.

Leasing claims are apportioned between long-term and short-term claims and are presented in the balance excluding interest income and taxes. The amounts due were 3.98 mln LVL as of September 30, 2001, including short-term claims of 760 thous. Lats.

Current assets

Stocks are stated at cost, where cost is based on a weighted average principle.

Materials and supplies are principally composed of boiler house and distribution network maintenance materials. The cost is determined based on the actual invoiced costs. The company writes off or sells obsolete or damaged inventory items. Stock balance is assessed as of the year-end.

Accounts receivable are presented in their net realization value, less provision for doubtful accounts.

Pašu kapitāls

Uzņēmuma akciju kapitāls ir sadalīts 470 656 parastajās akcijās ar balsstiesībām un 7 akcijās bez balsstiesībām. Visas akcijas bez balsstiesībām pieder uzņēmuma valdes locekļiem un pašu kapitālā atspoguļotas kā rezerves pašu akcijām vai daļām. Vienas akcijas nominālvērtība ir 100 lati.

Kreditori

Akciju sabiedrība ir noslēgusi kredītīgumu ar akciju sabiedrību "Latvijas Unibanka", kas apņemas nodrošināt finansējumu viena vai vairāku kredītu veidā par kopējo summu Ls 12,14 milj. Kredīti tiek ņemti saskaņā ar 2000. gada 10. augusta Uzņēmējdarbības plānu "Rīgas siltumapgādes rehabilitācijas projekts". Kredītu atmaksas termiņš ir pēc 10 gadiem, skaitot no Līguma noslēgšanas dienas, tas ir 2010. gada 23. augusts. Kredīts jāatmaksā, sākot no 2006. gada 24. augusta.

Bilances rādītāju novērtējums

Finansu stāvokļa analizē izmantota virkne ekonomisko koeficientu, novērtējot akciju sabiedrības likviditāti, maksāspēju, lietišķo aktivitāti un rentabilitāti. Lai gan uzņēmums ir strādājis ar peļņu, kas, salīdzinot ar apgrozījuma apjomu, ir neliela, tas spēja nodrošināt stabilu darbību un pakalpojumu kvalitāti, garantējot nemainīgu tarifu, neskatoties uz neparasti siltajiem laika apstākļiem pēdējo gadu apkures periodos. Iegūtā peļņa ir vairāk piesardzības principa realizācija sabiedrības stabilitātes nodrošināšanai. Tā kā rentabilitātes rādītāju novirzes nav būtiskas un sabiedrība ir nodrošinājusi nodokļu nomaksu, algas un citas izmaksas paredzētos apmēros, var secināt, ka sabiedrības budžeta izdevumu daļa konsekventi tika regulēta atbilstoši reālajiem ieņēmumiem un faktiskajai siltumenerģijas patēriņam maksāspējai. Akciju sabiedrības darbības stabilitāti un uzņēmuma faktisko stāvokli atbilstoši aktīviem, likviditātei, kredītlīnijām bankā, pašfinansēšanās nodrošinājumam labāk raksturo šādi finansiālā stāvokļa rādītāji:

- kopējais likviditātes koeficients. Gada sākumā tas bija 1,62, gada beigās - 1,5. Koeficients 1,5 ir pietiekoši augsta maksāspējas garantija un liecina par racionālu kapitāla struktūru, ka akciju sabiedrībai ir līdzekļi, ar ko segt īstermiņa parādus.
- starpseguma likviditātes rādītājs jeb likviditātes koeficients, saistīts ar sabiedrības saimnieciskajā darbībā iesaistīto aktīvo kapitālu, kas ir ātri realizējams. Gada sākumā to raksturoja likviditātes koeficients 0,84, gada beigās - 0,7. Tā kā tas ir zemāks par vienu, tas liecina, ka pārāk liela daļa apgrozāmo līdzekļu ir ieguldīta krājumos.

Shareholders' equity

The company's share capital is divided in 470 656 ordinary shares with voting rights and 7 shares without voting rights. All shares without voting rights are owned by the members of the Board of Directors of the company and in shareholders' equity classified as reserves to own shares or parts. The par value is LVL 100 per share.

Liabilities

The company has entered into a loan contract with JSC "Latvijas Unibanka", which undertakes to grant financing, consisting of one or several loans in amount of total 12.14 mln lats. The loans are taken in compliance with the business plan "Riga district heating rehabilitation program" issued on August 10, 2000. The maturity period is 10 years, starting as of the contract signing day, i.e., August 23, 2010. The first installment is to be made on August 24, 2006.

Evaluation of balance showings

A number of economic rates have been applied when evaluating company's liquidity, solvency, constructive activity and profitability. The company has shown profit, which is low if compared with the turnover. The company was able to ensure stable performance and service quality, as well as constant tariff despite of unusually warm weather conditions during the last heating seasons. The profit received is rather a precaution principle to ensure stability of the company. As profitability showing deviations are not substantial and the company has ensured due payment of taxes, salaries and other payments, we can conclude that the company's budget expenses are consistently regulated in conformity with actual income and paying capability of thermal energy consumers. Stable performance of the company and the actual position as to the assets, liquidity, working capital lines, self-financing provision are characterized by financial showings as follows:

- total liquidity ratio, being 1.62 as of the beginning of the year and 1.5 as of the year-end. Ratio of 1.5 is sufficient solvency guarantee and is indicative of rational capital structure, indicating that the company is able to settle current short-term liabilities.
- Liquidity ratio connected with highly liquid assets involved in economic operation of the company. It was characterized by liquidity ratio of 0.84, as at the year-end - 0.7. The ratio below 1 is indicative of too high proportion of current assets invested in stocks.

Šobrīd tas tiek attaisnots ar pagaidu situāciju sakarā ar krājumu palielinājumu ISM izbūvei. - Visdrošākais likviditātes novērtējums ir pēc naudas līdzekļu lieluma, kurš ir uzņēmuma rīcībā, t.i., absolūtās likviditātes koeficients. Gada sākumā tas bija 0,16, gada beigās 0,09. Tā kā brīvo līdzekļu naudas summa spēja nosegt kārtojāmās saistības bez bankas kredīta, tad absolūtās likviditātes koeficients 0,09 ir pietiekošs maksājumu savlaicīgai veikšanai. Sabiedrības rīcībā ir tīrie apgrozāmie līdzekļi Ls 3,5 milj. apmērā, kas piešķir tai finansiālu neatkarību apgrozāmo aktīvu vērtības pazemināšanās vai debitoru bankrotu gadījumos. Tīrā apgrozāmā kapitāla esamība tiek uzskatīta par pozitīvu faktoru kreditoriem, lai tie ieguldītu naudu uzņēmumā.

Maksātspējas jeb kapitāla struktūras koeficienti pierāda, cik kreditoru un investoru intereses ir aizstāvētas. Šie koeficienti parāda uzņēmuma spēju dzēst ilgtermiņa saistības. Akciju sabiedrībā īpašuma koeficients ir pietiekami augsts - 0,812 vai 81,2%, kas liecina, ka a/s un kreditoru interešu attiecības balstās uz stabili sabiedrības finanšu līdzekļu struktūru. Šis koeficients jāuztur augstā līmenī, jo tas liecina, ka uzņēmuma stāvoklis ir stabils un pievilcīgs kreditoriem. Saistību īpatsvars bilancē, kas tiek noteikta kā saistību kopsummas attiecība pret bilances kopapjomu, gada sākumā bija 0,102, gada beigās 0,182. Akciju sabiedrība var uzņemties vēl papildus saistības un ņemt kredītus. Lai spriestu par akciju sabiedrības finansiālo autonomiju (neatkarību), izmanto finanšu atkarības koeficientu. Kreditori priekšroku dod zemākam šī koeficienta līmenim, jo tas saistīts ar mazāku risku un akcionāru lielāku ieguldījumu akciju sabiedrības kapitālā. Koeficients 0,224 ir pietiekoši zems.

Lai novērtētu, cik efektīvi akciju sabiedrība izmanto savus līdzekļus saimnieciskajā darbībā, tika aprēķināti lietiskās aktivitātes koeficienti: debitoru, kreditoru un krājumu aprites koeficienti un fondu atdeves rādītāji. Salīdzinot ar iepriekšējo finanšu gadu, pieauga debitoru parādu aprīte no 23 uz 30 dienām, kreditoru parādu aprīte pieauga no 37 uz 78 dienām. Sakarā ar ISM izbūvi palielinājās krājumu aprīte no 26 uz 41 dienu un siltumenerģijas realizācijas apjoma kritumu dēļ fondu atdeve samazinājās par 6,4%.

Fondu atdeves līmenis liecina ne tikai par realizācijas apjoma krišanos, bet arī par pieaugušiem ieguldījumiem aktīvos. Lai uzlabotu situāciju, akciju sabiedrība mērķtiecīgi turpināja augstāku tehnoloģiju ieviešanu siltumenerģijas ražošanā un pārvadē, kad ar mazāku pamatlīdzekļu īpatsvaru var iegūt nepieciešamo realizācijas apjomu. Viennozīmīgi spriest par saimnieciskās darbības izdevumu tendencēm pēc fondu atdeves koeficienta šobrīd nav iespējams, jo saimnieciskās darbības raksturs ir cieši saistīts ar neprognozēti silto ziemu un akciju sabiedrības samērā veiksmīgo menedžmentu ražošanas izmaksu samazināšanā.

Currently it is justified with temporary situation connected with increase of stocks for ISM construction.

-The most clear liquidity estimation as to funds in dispose of the company, i/e., the absolute liquidity rate, being 0.16 as of the beginning of the year and 0.09 as of the year-end. As the funds are sufficient for settling liabilities without the bank loan, the absolute liquidity ratio 0.09 is adequate for due payments. Net current assets of 3.5 mln LVL allow the company to be financially independent in cases of current assets value decrease or bankruptcy of debtors. Net working capital is considered a positive factor by potential investors.

Solvency or capital structure ratios are indicative of creditor and investor interest protection. The ratios characterize the company's ability to cover long-term liabilities.

Property ratio is high enough - 0.812 or 81.2%, showing that relations between the company and creditors are based on a stable structure of the company's funds. The ratio is to be maintained on a high level, as it is indicative of a stable position of the company, attractive for investors. Proportion of liabilities in the balance, presented as total liabilities against total balance, was 0.102 as at the beginning of the year and 0.182 as at the year-end. The company can assume liabilities and enter into loan contracts. Financial dependence ratio is applied to evaluate the financial independence (autonomy) of the company. Creditors prefer a lower rate, indicating a lower risk and higher investments of shareholders in the company's capital.

The ratio of 0.224 is low enough.

In order to evaluate efficiency of assets, constructive activity ratios were calculated: turnover of accounts receivable, accounts payable and stocks, as well as efficiency index. Turnover of accounts receivable increased from 23 to 30 days, accounts payable from 37 to 78 days in comparison with the previous year. Due to individual substation construction stock turnover increased from 26 to 41 days, and due to decline in thermal energy consumption efficiency decreased by 6.4%.

Efficiency level is indicative of decrease in sales, as well as of increasing investment in assets. In order to improve the situation, the company continued to introduce high technologies in thermal energy production and transmission, enabling to achieve the required sales volume with a lower fixed assets proportion. It is difficult to estimate economic operation expense trend according to efficiency ratio, as the economic operation of the company is closely connected with the unexpectedly warm winter and the company's relatively successful management in production cost reduction.